

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Nemzetére 2 korona 50 fillér. feléire 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket:
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A sztrájkok országa.

A sztrájkot azért találták föl a nyugati iparosvilágban a nyomorgó munkások, hogy a nagy gyárosoktól jobb munkabéreket szorítsanak ki. A gyárosok pedig kieszeltek a karteletek és hasonló megjegyzéseket, hogy a munkások bérköveteléseit elnyomják. A két ellentétes törekvés Angliában jutott legelőbb nyugvópontra. Nincs is az angol iparnak párja a világon.

Az ipari fejlődés csirái nálunk, úgy látszik, legelőbb is az ipari élet átkát, a munkások és munkaadók torzalkodását dagasztották nagyra. Hazánkban valóságos sztrájk-járvány van. Pedig hát hol vannak itt a milliókkal rendelkező gyárosok, hol a nagy igényű munkások százezernyi tömege? Nem sok van egyikből sem; csak a fenekedés nagy, amivel egymást igyekeznek megtörni.

Hetek óta beszélnek róla, hogy sztrájkba kerül Budapesten az egész szabó- és lakatosvilág, mesterestől, legényestől, inasostól, Azt halljuk, hogy, az építőmunkások között ez a jelszó: nagyobb munkabér és mentől kevesebb munkálkodás, mert kevés az építés és sok a munkás. Egy harmaddal több építő munkást kell alkalmazni és jelentős százalékkal nagyobb bért adni. A múlt év ősze óta cseléd-sztrájkokról beszélnek, amely szintén nagy bérkövetelésben és vontatott, lassú munkában, sőt teljes cselédnélküliségben is nyilvánkozik. A háziurak Budapesten kartelt kötöttek a béremelésre, a lakók sztrájkra készülnek a nagy házbér ellen. Milyen derék és szép dolog lenne, ha nálunk tényleg dúsgazdag, milliókkal rendelkező munkaadó meg fogyasztó osztályok lennének. Milyen szives örömmel állanánk egészen a munkások és mindazok mellé, akik a jövedelmüket a nagy vagyonok és jövedelmek egészségesebb megosztása és forgalma irányában törekednek fokozni. De az élet meglevő viszonyai nem bocsátanak egészen erre ar útra.

Igazság szerint elég sok nálunk és az olyan mindenemű ipari vállalkozó munkaadó, akik tüke és szakértelem nélkül, másoknak potomáron kihasznált szellemi és testi munkája árán igyekeznek megélni és gazdagodni. Ezeket nem sajnáljuk. Olyan hajóra szállottak, amelyet a maguk erejével nem bírnak kormányozni. Vagy elsüllyednek, vagy átadják a kormányt a legénységnek és vezetőinek s maguk meglegszenek az

öket megillető csekélyebb haszonnal. Csak az a baj, hogy a sztrájk romboló szelleme nem válogatós. Szenvednek tüle a jók is, a szakképzetek, a humánusak, a munkásaikat méltányolók. Mert a munkások szolidárisak és ezzel szemben összefognak a munkaadók is. Tehát emészti egymást a munka, a tüke és a szakértelem a jó és rossz műhelyben egyaránt.

Bizony ez nem a boldogulás útja. Ez nem az az út, amely a nagy alkotásokhoz vezet, Ez nem az a szellem, amelynek vonzó ereje a magyar földműves-munkást és keresetere szorult értelmiséget az ipari pályára vezet. Csak arra jó, hogy ipari vállalati éleünk gyöngeségeit, visszasságait hozza a fölszínre s több alkalmunk legyen a magyar iparos-világ kelletlenkedéseiben, mintsem hasznos alkotásaiban gyönyörködni.

A mutatkozó gonosz állapotot anyagi kérdések mozgatják. A munkások azt mondják: adjatok több pénzt, hogy jobban élhessünk. Ha nem adtok önként, kieroszakoljuk, mert erősek mert hatalmasok vagyunk. A munkaadók magatartása erre így felel: nem adunk és tölünk nem erőszakoltok ki semmit, mert mi is erősek vagyunk. A sztrájkok története azt mutatja, hogy míg mind a két félben a rossz érzés, a dac, az erőszakoskodási hajlam, a gyűlölség dolgoznak, ez az anyagi harc a köz javára el nem dönthető. Az erkölcsi szálakat, az erkölcsi alapokat kell a torzalkodó feleknek kikeresniök hogy egymást megérthessék.

Ez kizárja a merevséget, a túlzott követeléseket, a hatalmaskodási szellemet mind a két részen.

Olyan munkaadónak nincs létjogosultsága, a ki versenyképes árúkat csak éhez és nélkülöz munkásokkal képes előállítani. Az olyan munkás nem erkölcsös iparos, a ki a vállalati tüke fölemésztesését s a vállalkozó keresetének megsemmisítését is követelhetők tartja, hogy bére javuljon. A kérdés tehát egyszerűen úgy áll, hogy vagy hasznot hajt a vállalat a munkásoknak a nyereségből való nagyobb részlétetése, vagyis jobb bére mellett is, vagy nem. Az első esetben a béremelésnek megvan a világos és a munkásokkal is könnyen megértethető határa. A másik esetben kétséges a vállalat jósága és kétségtelen a béremelés lehetetlensége. A szakmáját ért munkás semmiféle bérköveteléssel nem teheti kockázatosná a kenyerét adó vállalat szoliditását, a vállalkozó tiszt-

séges keresetét. Azok a munkások, a kik a munkálkodásban való takar-huzavonával igyekeznek a munkaidőt és a munkások alkalmazását növelni, rosszindulatu, a szakmabeli kötelesség-érzés teljes híján lévő emberek. Ezeket maguknak a munkásoknak kell az iparos foglalkozás teréről eltolni.

De nem szaporítjuk a szót. Hiszen azt mondhatják a munkaadók és munkások egyaránt, hogy az elmondott elméleti igazságokat tudják ök is. De ezektől az ő nyereségük biztosabb, az ő kenyerük fehérebb nem lesz.

A dolog úgy áll, hogy ezeknek az elméleti igazságoknak gyakorlati alkalmazása biztosíthatja egyedül az iparos mesterek keresetét és fehéítheti meg a munkások kenyerét. Az a magyar társadalom pedig, a melynek filléreire a különféle béremelés és áremelés számít, csak azon az állásponton lehet, hogy a munkások és munkaadók igazsáks el egymás között a dolgukat, osszszak meg egymás között méltányosan a keresetet, mert neki jó és olcsó iparcikk kell. Drágát nem bir megfizetni, rosszat nem használhat.

A torzalkodó feleknek jusson eszükbé, hogy velük szemben és fölöttük a fogyasztó közönség nagy rétege van, a melynek jó hajlamára és vevőkészségére rá vannak szorulva s a mely nem lesz hajlandó a hosszas huzavona költségeit megfizetni. Így hamarabb egyezsére jutnak.

Közigazgatási bizottság.

Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 8-án tartotta e havi rendes ülését, Csató Zsigmond dr. főispán elnöklése mellett. Az ülésen Cicatricis Lajos dr. alispán bejelentette, hogy az államépítészeti hivatal a mindszent-kisteleki törvényh. közút műtépitési tervein az előirt módosításokat eszközölte. Az átdolgozott tervet értelmében, e műtépitését 31000 kor. költségvetéssel a bizottság elrendelte olyképen, hogy a kiépitendő átkelési szakasz mindkét oldali lejárója ciklopszkóval legyen burkolva.

Két fegyelmi ügyben jelentette be ezután az alispán a vizsgálat eredményét és pedig Elefánti Béláné és társai panaszára a várm. árvaszék ellen lefolytatott vizsgálat eredményét, amelyben az ügyiratokat a várm. t. főügyésznek adják ki véleményezés végett; továbbá a Kardos Jenő és Fazekas András kir. állatorvosok ellen tartott pótvizsgálat eredményét, melynek ügyiratait, véleményezés végett, a kir. ügyészségnek adták ki.

Igen érdekes vita fejlődött ki a közg. bizottság éves jelentésével kapcsolatban en-

nek azon része állott, melyben az alispán rámutat a várm. számvétség államotitása folytán a megyeszékhelyen létesített számvédsi kirendeltség helytelen szervezetének hátrányos következményeire, ami különösen abban nyilvánul, hogy a kirendeltség a pénzügyigazgatónak és a pénzügyminiszternek lévén alárendelve, az alispáné és az egyéb közigazgatási hatóságokkal szemben teljesen önállóan jár el és bár minden felelősség az alispán terhel, nincsen rendelkezési joga arra, hogy az ügyek elintézésénél a nagy akaratát és intencióit érvényesíthesse. — Nagy hátrány az is, hogy a számvédség mint előadó nem működik, továbbá az, hogy a közigazgatási vizsgálatokhoz, melyek számszaki részükben csak egy szakértő közreműködésével végezhetők megnyugtató eredménnyel, — egy számvédsi kirendeltsége iránt előbb a pénzügyigazgatóságot kell megkeresni nemcsak, hanem a pénzügyigazgatóság egy felmerült esetében meg is tagadta egy ily megkeresést teljesítését. — A közigazg. bizottság mindezen szervezeti hiányok orvoslását, a közszolgálat érdekében annyira fontosnak tartotta, hogy T e r n o v s z k y A lajos pénzügyigazgató, C i c a t r i c i s Lajos dr. alispán és F e k e t e M a r t o n L i z. tag hozzászólása után elhatározta, hogy a biz. jelentés ezen részében foglaltakat külön felterjesztéssel juttatja a belügyminiszter tudomására. Egyébként a jelentést a maga egészében tudomásul vették.

Hosszabb vitát idézett meg föl S z e n t e s város képviselőtestületének egy felterjesztése, amelyben a képviselőtestület V i r á g h E d e varosi tisztviselőt kéri hatósági munkásközvetítő helyettesnek kinevezésére. Ezt a felterjesztést a bizottság nem vette tudomásul, mert nem helyeselheti, hogy a munkásközvetítés nagy feladata egy kezelő tisztviselőre bízassék. Egyéb iránt a bizottságban az a vélemény jutott kifejezésre, hogy a munkásközvetítés ügye, szinte várhatlanul egészen elkesélyesedik, ami — az ügy fontosságát tekintve — nagyon sajnálatos tünet. Epp ezért utasította a bizottság S z e n t e s várost, hogy addig is, míg a munkásközvetítő állás szervezése meg nem valósul, az ezzel járó teendőket az arra kirendelt és hivatali tisztviselőjével végeztesse, ennek helyettesítésével pedig egy tanácsot bízson meg, aki az aratási szerződéseknél a törvény értelmében megkívánt hatósági asszisztenciához is minősítést bír.

Egyéb, általánosabb érdekű ügyet a bizottság, melynek ülése délre véget ért, — nem tárgyalta.

Városi közgyűlés.

— Március 7. —

A hétfői közgyűlés tárgysorozatában három fontos ügyet vitt a tanács közgyűlési döntés elé. Az első a számonkérészek jelentése volt a hivatalvizsgálatokról, amire nézve az az általános vélemény, hogy a számonkérészek még ilyen alapos munkát alig végeztek, mint ezáltal. A vizsgálat aprólékos gondossággal kiterjeszkedett az egész adminisztrációra, s észrevételei felsorolása után meggyőző erővel mutatott rá egy állandó városháza létesítésének elodáztatlan szükségére s ezt a felfogást a közgyűlés is magáévá tette. Lepreleltlenül tárta fel a számonkérészek a Petőfi-szálló épületében fennálló azokat a mi szerbilis állapotokat, amelyek a közönség ré-

széről is állandóan panasz tárgyat képezik s ennek a drága épületnek gondozására és kezelésére nézve tett javaslatai, azt hisszük, nagy anyagi érdekek bírnak a városra.

A második ügy, melynél széles mértékben folyó vita indult meg, a P l e s z n i k Antal kéményseprőmester közismert ügye volt az 1903. évi kéményseprői díjakra nézve. Másfél év óta húzódik ez a famózus kéményseprői dolog s ma már annyira összekuszálódott, hogy az ördög sem ismeri ki magát benne s nem folytathatja el a közgyűlés az önkéntelenül előtér derűségeit, mikor három fiskális képviselő ebben a kérdésben három egymással ellenkező jogi konkluzióra jutott. Eltarta maga a képviselőtestület is, hogy igaza van az előadó főjegyzőnek, hogy mentul tovább huzzuk — nyúzunk ezt a dologt, annál mélyebben belmergünk a veszedelemben s a közgyűlés — szörintünk is nagyon helyesen — felajánlott 4000 korona valtságösszeget P l e s z n i k Antalnak, amivel aztan ez a tengeri kigyó be is tezte pályafutását, mert megvagyunk győződve, hogy a kéményseprő vállalkozó örömmel elfogadja ezt a méltányos egyezséget.

Áldozatkészségnek — s a szegény munkasoztaly fölötti gondoskodásának szép jelet adta a képviselőtestület azzal az egyhangulag hozott határozatával, amellyel a központi munkásközvetítő állás rendezéséhez évi 600 korona hozzájárulást szavazott meg. A haligatos részletek tartott hely a munkások tömegével tett meg ez ügy tárgyalására, ami mar maga nutatta, hogy ennek az ügynek mikénti elintézése munkasainkra fölöttébb nagy érdekek bírnak. Munkasaink aztan örömmel s megnyugvással győződhettek meg arról, hogy érdekeiket úgy a magisztrátus, mint a városi képviselőtestület komolyan szíven viseli s meg van bennük a szándék mellett az aldozatkészség is, hogy ennek a néposztalynak boldogulását, sorsának jobbítását elősegítse,

Nem hagyhatjuk azonban emlíetés nélkül azt a visszatetsző dologt, ami a számonkérészeki jelentés tárgyalása során pattant ki. Az arvaszéki tisztviselők között ugyanis úgy látszik belviszály dúl, legalább erre enged következtetni az a körülmény, hogy az arvaszéki jegyző és arvaszéki első únök azon tusakodnak, hogy ki végezze ezt vagy amaz a dologt. Ha a tisztviselő urak között egyik a másik nyakába akarja tolni a munkát: ez szomorú jelenség s nekünk annyiban van szavunk hozzá, mert ilyen körülmények közt bizonyos, hogy a közönség adja meg az árat ennek a haborkúsdósnak. Hiszük azonban, hogy a polgármester nem fogja ezt az állapotot tűrni s erélyesen szétcsap a hadviselők közt s megfogja teremteni a békeséget és rendet, amit a közönség a tisztviselőktől méltán meg is követelhet.

Részletes tudósításunk egyébiránt a következők:

Elnök: Dr. M a t é f f y Ferenc polgármester a közgyűlést 9 órakor megnyitván, bejelenté, hogy a városi tanács ezúttal megtette az előzetes intézkedéseket a végbéli, hogy március 15-ének évfordulója az idén is megünnepelessék. Reggel 8 órakor istentisztelet fog tartatni az ev. ref. templomban, 9 órakor pedig a róm. katolikusoknak. Ezt követően 10 órakor tartatik meg az emlékünnepély a színházteremben, melyen a polgármester tart felolvasást, lesznek azontúl alkalmi énekszámok a szentesi Daloskőr által előadva s szavalat. Az ünnepegre a polgármester már ezúttal meghívja a képviselőtestület tagjait.

S z ó k e István városi képviselő panasza, hogy a kéményseprőmester az ő hazánál tisztá keményt is minden aron kotorni akar, meg hogy a seprői díjakat nem akarja felvenni. Miután azonban az ügy a rendőrkapitányságnal folytatásban van, az elnök kijelenti, hogy ez ügyben a képviselőtestület, mint illetéktelen fórum nem avatkozhat bele s ha a kapitányság intézkedésével a felszólaló nem lesz megelégedve, a törvényszerű fölébbviteli hatóság lótt kell jogorvoslat keresnie. Ha pedig a kéményseprő a díjat nem fogadja el, lehelyesebb azt a kapitányságnal letéte helyezni.

A számonkérészeki jelentést a közgyűlés tudomásul vette, az abban foglalt javaslátokat elfogadta s a többek közt utasította a tanácsot, hogy a városház építés ügyében folytatasson beható tanulmányokat s ezek eredményét előzetesen egy erre a célra egybe hívandó nagybizottság által letargyaltatva, 90 nap alatt hozza a közgyűlés elé.

A pusztatényő-kunszentmártoni állomás használatára nézve szerkesztett szerződés feltételeket a közgyűlés elfogadta s az azok alapján kötendő egyezkedésre a polgármestert felhatalmazta.

A polgármester kezdeményezésére a vármegye törvényhatósága elhatározta egy önálló munkásközvetítő állás rendezését. Az állás szervezése 1800 korona törzsfizetéssel és 400 korona úttalalánnyal van tervezve, s megkivántatik, hogy a kinevezendő tisztviselő 8 gimnazialis osztályt végzett legyen. A dötcióhoz a vármegye 600 koronával, hivatalhelyiséggel, irodafelszereléssel, fűtés és világítással járul, — a földmívelésügyi kormány évi 1000 korona segéllyel s a vármegye a hiányzó 600 koronát S z e n t e s város köztvetítő vezégné S z e n t e s város összes munkásközvetítői teendőit. S z e d e r János és Z s o l d o s Ferenc képviselők felszólalása, valamint a főjegyzőnek a részletekre adott felvilágosításai után a képviselőtestület a hozzájárulást egyhangulag megszavazta.

Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága főbebezés folytán feloldotta a város azon határozatát, melyel P l e s z n i k Antal kéményseprőmesternek az 1903. évben teljesített kéményseprésért 3000 koronát ajánlott fel s újabb egyezség utasította a várost és Plesznik. P l e s z n i k Antal az egyezséget tárgyalalon 392 koronával felemelte követelését, s most már csak 4392 koronában hajlandó kiegyezni. — Az e tárgyalban megindult hosszú vita, — amelyben Matéffy Kálmán, Burján Lajos, Kátai Pál János, Balint József, Dr. Ecséri Lajos és a főjegyző vettek részt, oda végződött, hogy 48 szavazattal 6 elnököben a város 4000 koronát ajánlott fel P l e s z n i k Antal végkiegítésül.

A délutáni ülés véget ért. A délután 3 órakor újabb megnyitott közgyűlés már gyorsabb tempóban haladt. Igaz ugyan, hogy fontos ügyek már alig maradtak. A trachoma kezelésre a közgyűlés a tiszt főorvost utasította s egyben a költségek viselésére a belügyminisztert felkérni határozta. A földi ártéri hid atvétele tudomásul vétetett. Jobban a József rendőrhadnagy részére pedig felfüggesztése ideje alatt visszatartott fizetése méltányosságból kiutalványoztatott. Tóth Gyulának, mint a népkönyvtár kezelőjének eddigi működésért 100 korona tiszteletdíjat állapított meg a közgyűlés s elhatározta, hogy a jövőben évi 50 koronával díjazza a könyvtárnokot. Műaan még forgalom híján beszűntetett a felsőpartú piac, néhány jelentéktelen ügy elintézése után a közgyűlés délután 5 órakor véget ért.

Ujdonságok

Szentes, 1904. március 10.

— Főispáni titkár vármegyénkben. Tiszta István gróf miniszterelnök mint belügyminiszter Ajta y K. Barna dr. belügyminiszteri segédfogalmazót vármegyénkbe főispáni

titkárnak rendelé ki. Az új főispáni titkár a napokban már elfoglalja állását.

— **Alföldi szini kerület.** Ezzel az elnevezéssel f. hó 6-án egy új szini szövetség alakult Budapesten, egy — **Festetics** Andor prof, orsz. szinészeti felügyelő elnöklése mellett tartott értekezleten, amelyen a kerületbe bevont városok és községek részint küldötteik, részint meghatalmazó levelük által, mind képviselve voltak. A kerület kötelekbe ez alakuló értekezleten, három évi időre, vagyis a f. évi viragvasárnaptól, 1907. évi viragvasarnapig beléptek: Kalcsa, Halas, Félégyháza, Czegléd és Szentes városok, meg Békés-Cseba, Csongrád községek. Abony mely szintén meg volt híva az értekezletre, a meghívásra nem felelt és nem is képviseltette magát, de belépése reményében a kerület beosztása tekintetéből szintén számításba vétetett. Az értekezleten, mely a kerület megalkotását és a nevezett városok és községek szövetségbe lépését kimondotta, résztvettek: **Lukács György dr.**, Békés varmegye főispánja, **Márosi Csaba** főjegyző, Félégyháza és Halas városok polgármesterei, **Károcsa** város egy tanácsnoka, **Czegléd** város egy szinügyi bizottsági tagja, **Bánfalvi Lajos** Szentes kiküldöttéket. Csongrád község hivatalos kötelező nyilatkozatot küldött be, hogy a kerületbe belép és magát a hozzáadó határozatoknak aláveti. A megalkult új szini kerület választmányának elnökévé **Lukács György dr.** főispánt választották meg, meljé ügyvezetőnk a csabai főjegyzőt. Jegyzőt és esetleg pénztárnokot a választmány főg azután választani, melybe minden érdekelt város és község 2—2 tagot küld ki. A kerületi szabályzat megállapítása után a viragvasárnappal kezdődő első éves évadot úgy állapították meg, hogy ez évben **Szentes** en szeptember és október hónapokban lesz a színházi évad. Igazgatónak pedig **Pálota Gyula** lett elfogadva és az elnökség megbízott, hogy vele egy évre a szerződést megkötse.

— **Gazdasági előadások Kisteleken.** A kisteleki gazdasági olvasókör emlester méltó tevékenységét fejt ki, a varmegyi gazdasági egyesület hathatós támogatása mellett, a gazdasági szakismeretek terjesztése körül. Ennek eredményeképpen febr. 28-án **Csepreghy Endre** félegyházi képezdei igazgató a hasznos és kártékony rovarokról, állatokról, **Hering Gyula** félegyházi kir. állatorvos pedig az állatbetegségekről tartott előadást az olvasókör helyiségében. folyó hó 6-án aztán ismét volt szakelőadás, melyen **Vaczi István** kisteleki állami tanító a gazdasági és munkásságegyeztetéséről, **Greskovics Lajos** állami tanító pedig a szőlőművelésről és hordókezeléséről értekezett a fellekethalmi tanyai iskolában. A tanúságos előadásokat mind a két helyen nagyszámú érdeklődő hallgatta végig feszült figyelemmel, ami arra indította az olvasókör derék vezetőségét, hogy ilyen irányú üdvös munkásságot tovább is folytassa.

— **A Dudna—Tisza-csatorna.** Erről a nagy tervről, amelylyel Hieronymi korszakos nevét akar kivívni magának, ezt írja a **Műszaki Világ**:

A csatorna főrészében következőképpen jellemzhető: A soroksári Duna, mely jelenleg holtmedret képez, hatalmas méretei mellett igen alkalmas a csatornavonalba való bevonásra, ami az által biztosított fokozott hasznót, hogy Dömsödnél a medret duzzasztó által egy Budapestnél kezdődő természetes

kikötőt nyerünk 45 kilométer hosszban, továbbá a hajózási melynészet is csekély korrássi elérjük. Dömsödnél kezdve pedig vezetne az asott csatorna, mely már a duzzasztott vízszinből ágazik ki. A csatorna további vonala **Kun-Szt.-Miklós, Izsák, Dorozsma** érintésével Szegednél torkollik a Tiszába. Ezen az uton a csatornának 22 m. és all rendelkezésére, melyből ca. 20 m. a csatornalépcsőzetekbe helyezendő úgynevezett tartányok utján, melyeket kamarás (hajó) zsilipekkel köntök össze. A zsilipoldalban pedig turbinalelektrikus létesítmények, a 20 m. és fölháználásra. Azon czélból, hogy nagyobb vízmög álljon a turbinák rendelkezésére, a csatorna rendkívül nagy szeivényt kap 40 m. fenékszálességgel, egyen 80—100 kbm. vízmennyiség adja ezen vizerőt a 20 méter és mellet, mely erő minden időszakban rendelkezésre fog állni és a fogyasztási helyekre elektromos átvitelre fog fölhasználtani. Ezenkívül a dömsödi duzzasztónál is mintegy 3 m.-nyi vizezés fog szintén egy erőteljes célzainak rendelkezésére állani. Az összes előírtányozott vizerő elektromos aramban mintegy 15—20 ezer lóerőt fog kitenni, amely a már említett czélok használatába lesz bocsátva. Az öntözés már a soroksári Duna mentén kezdhető meg. Iten csekély emeléssel a víz színénél valamivel magasabb területekre is vezethető, úgy, hogy a Duna völgyében igen nagy terület volna öntözhető, amelybe a szikes területek kiülőgözása is benn foglaltaték.

— **Blaha-est.** Lapunk egyik korábbi számában hirt adtunk róla, hogy a szentesi jótékony nőegylet és az izr. nőegylet legközelebb **Blaha-estélyt** rendeznek együttesen Szentesen. Most ezt a híradásunkat azzal egészíthetjük ki, hogy a **Blaha-estély** rendezése ma már biztosíva van. Az estély április hó elején lesz, összekötésben a művészeti szegedi vendégjátékaival és **Blaha Lujzán** kívül közreműködnek az estélyen: **Lányi cimbalomművész** és **Dajka Balázs** a vígszínház tagja.

— **Művelődés-történeti előadás.** **Dr. Bercez Sándor**, a csongrádm. tört. és régészeti társulat titkara szombaton, f. hó 1-én d. u. fél 5-kor a főgimnázium rajztermében Magyarország óskorából tartandó előadási sorozat első előadását kezdi meg. Az előadás czéjja a múzeum gyűjteménye alapján a magyar föld őstörténetének megismertetése. Hazánk óskora iránt érdeklődő tagokat elköszönéséget ezúton meghívja ezen előadásokra a fentnevezett társulat elnöksége.

— **A tűzbiztosítás államosítása.** Az utóbbi időben az ország több városában felmerült az eszme, hogy a tűzbiztosítás városi kezelés alá vétessék, de ez ideig schol se sikerült ezt az eszmét nyíbe ütni, mivelhogy tudvalóvöl sok félni való van a városi kezelésből. Most erre az eszmére rátetej ez **Nagy Sándor** eleki köztisztviselő, aki egy — Budapest tanácsához intézett beadványában a tűzkar ellen való biztosítás államosításának előnyeit fejtegeti. A biztosításnak városi kezésbe való vételét határozottan veszedelmesnek tartja a városok pénzügyi viszonyaira, ellenben az állami biztosítást szerinte még az is ajánlja, hogy ezzel a szocializmus kérdésének megoldásához is közelebb jutnának egy lépéssel, mert az alaptöbbségi parcellázhatna az állam a szegény néposztályok számára.

— **Szocialisták gyűlése Dorozsmán.** Az újjászervezett és nemzetközi szocialisták 6-án gyűlést tartottak Dorozsmán Déléltől az

újjászervezettek, déután pedig a nemzetköziet tartották meg a gyűléseket, melynek azonban egyik alkalommal se volt nagy közönség, úgy, hogy a gyűlések egész csöndben folytak le.

— **Elfogott könyöradamány gyűjtő** **Lang Rudolf** 20 éves fiatal ember a napokban házról-házra járt Szentesen azzal, hogy neki a főkapitány engedélyt adott könyöradamány gyűjtésére az állítólag **Vaczott** légett, templom, iskola és háronszáz ház segélyezése javára. Az adományt gyűjtő **Langot Racz Sándor** rendőr az utcan igazolásra szólította fel, ez azonban maga igazolása helyett elfu tott és futasa közben a könyöradamánygyűjtő könyvet is úgy eldobta, hogy nem akadtak rá. A rendőr üzőbe vette a menekült és fásasztó házja után el fogta, be is kísérté a kapitányságra, ahol **Lang** minden felvilágosítást tagadott. A csavargó fiatal embert a kapitány 11 napi elzárásra ítélte el, aminek elszenvedése után eltoloncolják Budapestre.

— **Állami ovoda Dorozsmán.** Dorozsma város az iránt folyamodott a közoktatásügyi minisztériumhoz, hogy létesítsen náluk állami ovodát. Értésülésünk szerint a miniszter 17.000 korona segélyt engedélyeztet a dorozsmaiaknak erre a célra. Az új dorozsmai kisdé-ó építését tehát most már rövid időn belül megkezdi.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képzését vizsgálja Szegeden április hó 10-én déleltől 9 órakor lesz az alsóvárosi új vízműtelepen. A kéllően felszerelt vizsgalati kérvények, 6—10 nappal előbb kiüldendők be a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez Szegedre, Szilágyi-utca 1. szám.

— **Francia nyelvtanítás** Egy eltebb úr, aki a miniszterelnökségnél volt hites francia és angol fordító, különben maga született francia és tökéletesen beszél magyarul, németül, franciául és angolul, Szentesen telepedne le arra az eszre, ha itt néhány növendéket kére a francia, esetleg angol nyelv oktatására. Igényei szerények. Ha lakása és élelme mellett ruhakodásra havonként néhány forintot kereshet, — ezzel is beéri egyelőre. Akik gyermekeik francia vagy angol nyelvre való oktatása tekintetében ezt a kinalkozó alkalmat felhasználni akarják, jelentkezzenek ez iránt vagy szerkesztőségünkben, vagy dr. **Reis Ramuné** urasszonyal, aki szivességéből kész ez iránt szintén megadni minden felvilágosítást.

— **Bedőlt ház.** A mult hetekben volt nagyobb esőzések több helyen okoztak Dorozsmán tetemesebb kárt. **Igy Tancs** ferencnek a Kossuth-utcai házafalat is annyira alamosta a nagy esőzés, hogy a ház beomlott és csak a véletlennek köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. A hátság elrendelte az omladozó, közveszélyes ház kikiakosítását.

— **Libalopás.** Szilágyi Sándorné Hékéd 12 sz. tanyájáról f. hó 7-én négy libat loptak el. A káros jelentést tett az esetről és a libákat **Kerekes Lajosné** Nagygyhegy 193. sz. alatti lakosnal találtak meg, aki a vizsgálat és nyomozás folyamata alatt önként vitte haza Szilágyinéhoz a libákat. A nyomozás azonban megállapította, hogy a libák, ilyen visszavitelük előtt, már eladtattak **Kerekesné** által Dömsödl **Rozália** Kistörke 184. sz. alatti tanyai lakosnak.

Irodalom.

A **»Vasárnapi Ujság»** márczius 6-iki számával töltötte be fennállásának ötvenedik etendejét. Az első száma ugyanis 1884 márczius 6-án jelent meg **Pácz Albert** szerkesztésében, s **Pákh halála** (1867. febr. 10.) óta a **»Vasárnapi Ujság»** jelenlegi szerkesztője, **Nagy Miklós** szerkeszti a lapot. A mostani szám, mely az 50 év előtti kezdesre vonatkozó visszamelekezésnek küzöl, 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **»Pákh Albert, a Vasárnapi Ujság első szerkesztője»** (arcképpel és képek-

kél). — »Pályám végén.« Költemény Vargha Gyulától. — »A vén gazember.« Elbeszélés. Iria Mikszáth Kálmán — »Három asszony.« Regény. Iria Zsigány Árpád (Goró Lajos eredeti rajzaival). — Keller Helén siket-néma vak leány önéletrajza. Közli Boross György (képekkel). »A brit és külföldi bibliai társaság százéves jubileuma« (képekkel). — »Magyarországi juhászok« (képekkel) Rodiczky Jenőtől. — »A japánok« (képekkel) eredeti japáni fényképfelvételek után) Cholnoky Jenőtől. — »Pákh Albert családja« (Pákh szüleinek arcképeivel). — »Színházi képek« (képekkel) a »Gemma« operaházi és a »Kis császár« népszínházi előadásából. — Irodalom és művészet. Közönlzetek és egyletek. Sakktájékoztató. Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

Vasúti-menetrend.

Érvényes 1903. október 1-től.

Szentes-Hmvásárhely-Szeged:
Szentesről indul 4 óra 47 perc éjjel 8 óra 24 perc délelőtt 5 óra 39 perc délután
Zegvárról indul 5 óra 10 perc éjjel, 8 óra 48 perc délelőtt, 6 óra 10 perc délután.
Mindszentről indul 5 óra 48 perc éjjel, 9 óra 24 perc délelőtt, 6 óra 46 perc délután.
Hódmezővásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 15 p. délelőtt, 7 ó. 39 p. este.
Szegedre érkezik 7 óra 55 perc reggel, 11 óra 17 perc délelőtt, 10 óra 55 perc este.

Szeged-Hmvásárhely-Szentes:
Szegedről indul 8 óra 30 perc éjjel, 2 óra 40 perc délután, 7 óra 20 perc este.
Hm.-Vásárhelyről indul 7 óra 22 reggel, 3 óra 50 perc délután, 8 óra 36 perc este.
Mindszentől indul 8 óra 26 perc reggel, 4 óra 54 perc délután, 9 óra 40 perc este
Szegvárról indul 8 óra 50 perc reggel, 5 óra 19 perc délután, 10 óra 3 perc este.
Szentesre érkezik: 9 óra 10 perc reggel, 5 óra 38 perc délután, 10 óra 23 perc este.

Szentes-Szolnok-Budapest:
Szentesről indul 5 óra 55 perc reggel, 11 óra 16 perc délelőtt, 6 óraker este.
Tökéről indul 6 óra 29 perc reggel, 11 óra 52 perc délelőtt, 6 óra 32 perc este.
Kszmártonbóli 7 óra 11 perc délelőtt 12 óra 88 perc délután, 7 óra 22 perc este.
Tiszaföldvárról 8 óra 1 perc d. e. 1 óra 33 perc d. u., 8 óra 14 perc este
Pusztatényről 9 óra 5 perc d. e. 2 óra 42 p. d. u. 9 óra 19 perc este.
Szájrolól indul 9 óra 35 perc d. e., 3 óra 2 perc délután, 9 óra 41 perc délután.
Solnokra érkezik 10 óraker délelőtt, 3 óra 28 perc délután, 10 óra 6 perc este.
Budapestre érkezik 1 óra 10 perc d. u., 6 óra 40 perc este, 5 óraker reggel.

Budapest-Szolnok-Szentes:
Budapestről indul 10 óraker éjjel, 8 óra 10 p reggel, 2 óra 15 perc délután.
Solnokról indul 3 óra 21 perc éjjel, 11 óra 31 perc délelőtt; 4 óra 48 perc délután.
Szájrolól indul 3 óra 52 perc éjjel, 12 óra 3 perc délután, 5 óra 18 perc délután.
Pusztatényről indul 4 óra 16 perc reggel, 1 óra 24 perc délután, 5 óra 36 perc délután
Tiszaföldvárról indul 5 óra 50 perc reggel, 2 óra 47 perc délután, 6 óra 42 perc éjjel.
Kunszentmártonból 7 óra reggel, 2 óra 58 p délután, 7 óra 33 perc éjjel.
Tökéről indul 7 óra 30 perc reggel, 3 óra 30 perc délután, 8 óraker este.
Szentesre érkezik 8 óra 4 perc reggel, 4 óra 1 perc délután, 8 óra 30 perc éjjel.

AJ
nagymágocsi uradalom
elfogad előjegyzéseket:
angol tenyész választott
m a l a c k o k r a
(tisztá vérű yorkshiri faj)
darabonként 30 k. árban.
Atvétel f. évi május 1-től.
3-1 Jóságfelügyelőség.

Pályázati hirdetés.
A rkath. kör. VI. t. 3-ik sz. telkén új kör-helyiséget épített, melyre zárt ajánlati versenyt hirdet. A tervezet és költségvetés a rk. plebánián naponként délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig megtekinthetők.
Pályázní csak az összes munkanemekre együttesen lehet egy meghatározott — pausál — összegben. A vállalkozók ajánlataikhoz a vállalati összeg 5 százalékát tartoznak mint bántapénzt mellékelni.
Pályázati határidő f. é március hó 20-án déli 12 óra, a mely napon délután 4 óraker a kör helyiségében bontja fel a választmány az ajánlatokat és tetszése szerint dönt azok fölött.
A zárt ajánlatok az építő bizott-

ság elnökénél. Zámbo Dezső káplán úrnál nyujtandók be.
Szentes 1904. március 5-én.
A kath. kör. választmánya.

Férfiak ingyen kapnak
egy legujabb találmányú gyógyszer, mely az élveztet erőlt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldalú »vas-tag könyvet egyútt, postászállítmánykél, jól becsomagolva. A legcsudálatraméjobb csudagyógyász, mely már ezeket megmentett, akik ijákorí kicsapongások folytán erejüket vesztették vagy ezenkében betegeségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkéin — aki kéri — egy csomag gyógyszer magyarzó könyveskével díjtalanul küldeni. Ez házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ijákorí kicsapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegeségben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csudás és eredménynyel gyógyítja meg az érek óta állandón belegeket is. Ország és ifjak írhataknak az alant jelzett címen a »State Medical Institute«-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógyszereléstükk végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet a borzalmas betegeségekkel otthon is kiigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárhonnan magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb dískrével méltó díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarzó könyvvel egyútt. Írjon tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A evellet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden levél portamentesen küldendő.

15 darab
Mindszenti Takarékpénztári
részvény előnyös feltételek
mellett eladó Brück Simen-
nál Temesvárott. 3-2

A KISBIRTOKOSOK ALTAL
sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és rafás eljárással készített, kitünő minőségű, vagyó nilag szavatolt fajtisza, 1-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő
Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!
csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbnak bizonyultak!
Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reclamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak!
Chasselas, muskatály és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott 1-ső rendű **Lugásgyűjtemény** ára: (melynek megeredéseért és jóségéért felelősség vállalatik.)
1. Kis összeállítás 15 darab . 5 kor.
2. Nagy összeállítás 30 darab . 10 kor.
a) BORFAJOK:
Amerikai ripária portális alanyon ottott gyökéres fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:
Ezer darab . . . . . 200 kor.
Száz darab . . . . . 22 kor.
Tíz darab . . . . . 2 kor.
b) CSEMÉGEFAJOK:
Arak tavaszi szállításra értendők:
Ezer darab . . . . . 220-240 kor.
Száz darab . . . . . 25-30 kor.
Tíz darab . . . . . 3-5 kor.

Hazai szőlőfajok! — Filoxermentes:
SZŐLŐKIRÁLY (Delaware).
A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25-26 százalékos cukor és szokatlanul nagy szesztartalmú bora igen jó, hasonló a szomorodni másáshoz és a madrához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb éybeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmelléki portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság házánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jóvó és szőlőszet kincse. Mindenütt megerment, úgy a homokon, mint kötött agyagos, meszes, kőves, palás és nyirkos talajokban. Ezzen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordorodott, rendkívül (tartós szivós zöldhajtása 1-20. hidegét is kibíró) korán érő csemegefaj. felhozott előnyeivel fogva, — megérdemli, hogy kertjeinkben, barzódokban, kertesékek és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken — mint
Szőlőlugas tenyésztessek
— 100 daraból álló lugás gyűjtemény csomagolva és postárik feladóva csak 10 korona. —
Borkirály! — Mintabor 2 korona. — (Delaware)!
Ripáriaportális telepek! — Nagymennyiségű ripária eladás!
Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok! palackokban úgy mint hordókban, kicsinyben és nagy! an a legutányosabban beszerezhető s kívánatra választébeljeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétél mellétt minta bort küld:
Az Érmelléki Szőlőszeti és Boraszati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Katalóg Székelyhíd. (Biharmegye). 28-16

Felelősséget nem vállalunk a tartalomért.
Társaságunk vezető: **BÁTFALVI LAJOS.**
Kiadó: **MÁTFALVI LAJOS**
Kiadóhely: **Szentes és Vidéke** könyvnyomda

Házéladás.

Klein Károly IV. tized 110 számú háza e'adó. Értékezhetheti a tulajdonosnal. 3-1